

MALÁ STRANA

Tu a tam stojí domy, jako by byly nastavené na sobě, tak prudce se zvedá území, na němž se rozkládá Malá Strana. Vtisknuta do trojúhelníku mezi Vltavu, Petřín a mocně se nad střechami tyčících Hradčan, je mezi pražskými městy malebnou šperkovnicí, nabitou poklady k prasknutí. Kapitálem této městské části je bezesporu její půvabná poloha. Stala se však i jejím osudem.

Tak se nejprve ukázala jako šalebná ochrana blízkých Hradčan. Když byl během husitských válek hrad dobýván, viděli obránci i útočníci v domech na jeho úpatí výraznou překážku palebného pole, a tak tuto závalu do konce bojových akcí prakticky úplně odstranili. Sotva se Malá Strana vzpamatovala z této holoseče, vypukl v roce 1541 požár, který kvůli poloze ve svahu a hustotě zastavění nacházel stále novou potravu, až nakonec dvě třetiny Menšího Města Pražského lehly popelem.

Z opakovaného utrpení se mnohdy rodí štěstí – Vídeň byla ohrožována úhlavním osmanským nepřítelem a v Praze byla situace příznivá, a tak si šlechta při opětovné výstavbě Malé Strany zařídila monumentálními renesančními paláci exil odpovídající jejímu postavení. Avšak již záhy poté začalo i zde následkem třicetileté války hrozit opětovné neštěstí. Když tento dlouhý zápas skončil, stalo se město zástavou střídajících se pánů na Hradě a brány opouštěly dlouhé kolony vozů s naloupeným majetkem.

Ztráty vystřídal barokní stavební ruch. S hýřivou nádherou proměnila církev a šlechta Malou Stranu během jen několika málo generací v reprezentativní předpokoj moci. Všudypřítomná svědectví jejich vítězného opojení lze projít podél dvou os. Od Karlova mostu, jehož poslední oblouky se klenou nad ostrovem Kampa a nad Čertovkou, vede Královská cesta na Malostranské

Malá Strana v zimě s pohledem na malostranský chrám sv. Mikuláše a Petřín.

náměstí. Uprostřed něho, obklopen barokními domy s podloubími, našel své místo chrám svatého Mikuláše. Je hlavním dílem stavitelské rodiny Dientzenhoferů v Praze a jeho měděnková kopule je dominantou siluety Malé Strany. Odtud vede cesta nahoru na Hrad Nerudovou ulicí, vroubenou souborem paláců a velkopatricijských domů, jenž bere dech minimálně stejně jako samotný příkrý výstup. Tady se zachovala také pestrá galerie starých pražských domovních znamení: housle, slunce, kola od vozu – než Josef II. nechal zavést dnešní číselný systém, nekladly se fantazii domácích pánů žádné hranice, když šlo o to dát s pomocí symbolů svému majetku charakteristickou a nezaměnitelnou adresu.

Druhá osa vede od paláce Albrechta z Valdštejna na Malostranské náměstí. Celá čtvrť musela ustoupit manýristickému komplexu císařského generalissima, jemuž se díky mimořádné taktické obratnosti na bojišti stejně jako u svatebního oltáře poštěstila snad nejstrmější kariéra třicetileté války. Odsud vede cesta dál, kolem slepé ulice Vlašské

se Schönbornským a Lobkovickým palácem až k poutnímu kostelu Panny Marie Vítězné, kde v Pražském Jezulátku našlo svůj domov světově známé svědectví tvrdě vybojované české zbožnosti.

Po barokním stavebním opojení na Malé Straně následovalo další: ticho. Věčné obchodování a obcování občanů v jiných obvodech Prahy pronikalo ke zdem paláců jen velice tlumeně. Během staletí se začala moc šlechty drolit jako fasády jejích paláců. Na obzoru se objevovaly nové časy, nová finanční šlechta a s ní nové mravy – a ty Malou Stranu minuly. Kdokoli musel s Hradem něco vyřídit, už se starým předpokojem dlouho nezdržoval. A tak se stalo, že se tu spousta uliček a míst stranou turistických tras od dnů, kdy se jimi procházel Mozart, prakticky nezměnila. Kolem Velkopřevorského náměstí, v okolí Sněmovní, na Kampě, v Thunovské, ve Vlašské, v nádherných zahradách Petřína – osud tomu chtěl, aby Malá Strana zůstala malou, staromódní klenotnicí. A poněkud ospalou. Tím krásněji se tu dá snít o minulých pohnutých časech.

Dominantou Malostranského náměstí je impozantní chrám sv. Mikuláše se svou měděnkovou kupolí a 79 metrů vysokou zvonici.

VLEVO: Chrám sv. Mikuláše. VPRAVO NAHOŘE: Čertovka plyne pokojně mezi ostrovem Kampou a Malou Stranou. VPRAVO DOLE: Malostranská radnice z 15. století byla až do roku 1784 sídlem malostranské samosprávy. PRAVÁ STRANA: V horní části Malostranského náměstí stojí od roku 1715 raně barokní sloup Nejsvětější Trojice Giovanniho Battisty Alliprandiho.

VLEVO: Zahrada a sala terrena Valdštejnského paláce.

VPRAVO NAHOŘE: Pohled gotickými oblouky mezi malostranskými mosteckými věžemi na Mosteckou ulici.

VPRAVO DOLE: Tradiční restaurant „U Malířů“ na Maltézském náměstí.

Barokní Lobkovický palác na Malé Straně má pohnutou historii až do přítomnosti. Od roku 1973 zde sídlí německé velvyslanectví. V roce 1989 kempovaly v zahradě paláce tisíce uprchlíků z tehdejší NDR, kteří si po dramatických výjevech vynutili své vycestování na Západ.

Hrdí občané a zdatní řemeslníci zanechali v Praze celou pestrou galerii starých domovních znamení.

Nerudova ulice je prastará jízdní cesta z Malostranského náměstí nahoru na Hrad.